

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет**

Міжнародний науково-методичний семінар

**НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ВИКЛАДАННІ МОВ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ**

(матеріали семінару)

20 лютого 2020 року

Харків – 2020

УДК 81`36: 811.161.1+811.161.2.

Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару, м. Харків, 20 лютого 2020 року. – Харків: ХНАДУ, 2020. – 161 с.

У збірнику презентовано теоретичні та практичні дослідження вітчизняних і закордонних учених філологів у галузі викладання російської та української мов як іноземних.

Відповідальний за випуск:
кандидат педагогічних наук,
доцент Безкоровайна Л.С.

Кравченко Ю.В.

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

e-mail: 30yu12kravchenko70@gmail.com

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА: ДОСЯГНЕННЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

На шляху до європеїзації освітнього та наукового секторів Україною взятий курс на підготовку іноземних студентів як конкурентноспроможних професійних фахівців у різних галузях. Вибір українських вишів іноземними громадянами обумовлений двома причинами: якісна підготовка та її вартість. Проте, щоб досягти поставленої мети, студенти повинні опанувати розмовний варіант української мови. Уже на цьому етапі можна виділити, як досягнення, так і проблеми згаданого процесу. На сьогодні у сучасній українській лінгводидактиці активно розробляються окремі види аспектів методики викладання української мови як іноземної: С. Яворська (історичний аспект), Н. Бородіна (термінологічний аспект), О. Тростинська (лінгвокультурологічний аспект), О. Мацько (методологічний аспект) та інші. Вагомими дослідженнями у сфері викладання української мови як іноземної є праці Я. Гладир, І. Жовтоніжко, Т. Єфімової, Л. Мацько, Д. Мазурик, І. Кочан, А. Кулик, Т. Лагути, О. Тростинської, Г. Тохтар, Б. Сокола та інших. Однак, питання оптимізації процесу вивчення української як іноземної з використанням інноваційних підходів та інструментальних засобів розкриті фрагментарно, що й зумовлює необхідність подальшого дослідження [1]. Безперечними досягненнями можна також вважати:

- 1) розробку й удосконалення методичних матеріалів до усіх основних видів мовленнєвої діяльності (читання, усне і писемне мовлення, аудіювання, поурочне тестування);
- 2) впровадження й активне використання сучасних технологій

(комп'ютерних, мультимедійних та мережі Інтернет), які викликають інтерес у студентів і сприяють кращому розумінню та засвоєнню запропонованого матеріалу;

3) використання різних методів навчання української мови, а саме:

- інноваційні методи: створення презентацій у програмі PowerPoint (хоча на сьогодні цей метод втрачає свої позиції), Classtaim, використання Інтернет-ресурсів (онлайн-перекладач, або ж голосовий перекладач; використання аудіо-записів для прослуховування текстів з подальшою роботою над ним у вигляді тестів тощо);

- метод рольової гри (активний метод навчання, засіб розвитку комунікативних здібностей студента) [1];

- метод навчання української мови з комп'ютерною підтримкою, який використовується під час самостійної роботи студентів;

4) виховна робота – це не лише бесіди в аудиторії та святкування дня народження, це ще й екскурсії, походи, відвідування музеїв, театрів і концертів, проведення днів здоров'я на природі, відзначення свята рідної мови (підготовка роликів; віршів та ін.), проведення флешмобів, привітання викладачів українськими віршами написаними власноруч тощо. Основна мета цього виду роботи – комунікативні навички, вміння працювати у колективі, повага до культури іншого народу.

Швидке опанування комунікативними навичками є головним завданням тих іноземних студентів, хто обрав українські виші. Ці знання допомагають адаптуватися на певній території. Але, саме тут і приховується найголовніша проблема, яка породжує низку інших: не враховуються мовні особливості регіону. Так, наприклад, у місті Києві 60% розмовляють українською то й відповідно рівень знань мови іноземними студентами буде вищим, а відтак і адаптація таких студентів відбуватиметься швидше й легше. Зовсім інша справа стосовно міста Запоріжжя та Харкова, населення яких розмовляє у 99,9% російською мовою. Друга проблема – мовна підготовка починається і закінчується в аудиторіях мовних кафедр, оскільки спеціальні предмети

читаються англійською мовою. Третя проблема – відношення самих студентів до навчального процесу загалом і до вивчення української мови зокрема.

Для підвищення якості освіти іноземних студентів планується збільшення використання Інтернет-ресурсів на заняттях з української мови, частіше залучати студентів-іноземців до організації та участі в університетських (кафедральних заходах), створювати і впроваджувати у навчальний процес різні ситуативні завдання. Крім того, на державному рівні планується обов'язкове складання багаторівневого іспиту з української мови усіма громадянами-іноземцями, які, наприклад, хочуть залишитися тут жити і відкрити свій бізнес (Сертифікат рівня А2-В2), хто планує навчатися – сертифікат рівня В2 тощо. Без цього жоден іноземець не зможе вступити у виш.

Отже, вирішення цих та інших проблем щодо успішної адаптації студентів-іноземців, як до навчального процесу, так й у побутовій сфері є найголовнішим нашим завданням, яке, в решті-решт, формує привабливий імідж вищого навчального закладу в очах студентів близького (Узбекистан) і далекого зарубіжжя (Марокко, Нігерія і т. д.)

Література:

1. Касьяненко Т.А. Викладання української мови як іноземної: принципи оптимізації та інновації // Вопросы духовной культуры – Филологическая наука [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92568/01-Kasianenko.pdf?sequence=1>

Зміст

<i>Андреева О.Ю. (ЗГМУ, г. Запоріжжя, Україна)</i> Использование мультимедийных технологий в языковой подготовке студентов.....	3
<i>Артёмова О.І., Ушакова Н.В. (ХНАДУ, м.Харків, Україна)</i> Використання ігрових завдань на уроках української (російської) мов як іноземних як спосіб активізації навчального процесу.....	8
<i>Архипенко Л.М. (ХНЕУ, м. Харків, Україна)</i> Особливості засвоєння синтаксичних конструкцій при вивченні української мови як іноземної.....	11
<i>Безкоровайна Л.С. (ХНАДУ, м. Харків, Україна), Штиленко О.Л. (ХНТУСГ, м. Харків, Україна)</i> Про деякі особливості взаємодії викладача та іноземних студентів під час оволодіння останніми комунікативними навичками початкового рівня.....	15
<i>Богиня Л.В. (УМСА, м. Полтава, Україна)</i> Використання сучасних технологій на заняттях з країнознавства як засіб підвищення мотивації іноземних студентів до навчання.....	19
<i>Бондар Ю.О. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i> Роль інтернет-технологій у навчанні іноземній мові.....	24
<i>Валіт О.С. (ХНУ імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна)</i> «Український фольклор для іноземних студентів» (з досвіду створення навчальних посібників на підготовчому відділенні).....	28
<i>Волков С.А. (ВИЯТ УК, г. Тунис, Тунис)</i> Об идеации в практике проведения спецсеминаров онлайн.....	34
<i>Гайдей К.І. (KhNAHU, Kharkiv, Ukraine)</i> Infographics and schemes in foreign language classes.....	39
<i>Гайдук Л.П., Кужелева Л.М. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i> Читання як вид мовленнєвої діяльності під час вивчення української мови як іноземної.....	42
<i>Гнатенко С.А. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i> Анкетування студентів з питань громадянської вихованості.....	46
<i>Давидова І.В, Гроссу Н.В. (ЗДМУ, м.Запоріжжя, Україна)</i> Аспекти організації самостійної роботи іноземних громадян довузівського етапу підготовки під час викладання дисципліни "Країнознавство".....	49
<i>Гура В.О. (ХНУ імені В.Н.Каразіна, м. Харків, Україна)</i> Формування механізмів аудіювання та письма під час складання переказу іншомовного аудіотексту.....	51
<i>Гура В.О. (ХНУБА, м. Харків, Україна)</i> Психологічні основи формування мовних та мовленнєвих граматичних навичок.....	56
<i>Kalnychenko N. (V. N. Karazin KhNU, Kharkiv, Ukraine)</i> Accounting for the national methodological components in SL teaching.....	59
<i>Косенко Ю.Г. (СНАУ, м. Суми, Україна)</i> Стандартизований іспит з української мови як іноземної. Виклики і перспективи.....	63
<i>Кравченко Ю.В. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i> Українська мова як іноземна: досягнення, проблеми, перспективи.....	67
<i>Кремпова Л.О. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i> Переклад художнього твору як засіб вивчення української мови як іноземної.....	70
<i>Кучеренко О.Ф. (ХНУБА, м. Харків, Україна)</i> Інтегроване навчання як обов'язковий чинник якісної сучасної освіти іноземних слухачів.....	72
<i>Малихіна Ю.О. (ХНУБА, м. Харків, Україна)</i> Особливості словникової роботи на заняттях з української мови як іноземної. Лексичні одиниці української та російської мови в умовах взаємодії.....	75
<i>Малыхина Ю.А. (ХНАДУ, г. Харьков, Украина)</i> Использование мультимедийных технологий для обучения лексике на занятиях по РКИ.....	78
<i>Манаева Г.С., Новікова І.Г. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i> Роль і місце аудіювання в процесі навчання української мови.....	82